

شرح جامع و نمونه سوالات

روانشناسی کودکان استثنایی

مؤلف: منصوره ربانی زاده

پیشگفتار ناشر

خداوند بزرگ را شاکریم که فرصتی عنایت فرمود تا بتوانیم قدمی در جهت گسترش علم و فرهنگ کشور عزیزمان برداریم و مسیری هموار را در اختیار مخاطبان و داوطلبان علاقمند به ادامه تحصیل قرار دهیم. از آنجائی که در حوزه کتاب‌های درسی و کمک درسی کارشناسی ارشد کتاب‌های زیادی به رشته تحریر در آمده است با این حال وجود یک مجموعه جامع، دقیق، کامل و دارای رفرنس (منابع) مستند احساس می‌شود.

همیشه دغدغه داشتیم که ای کاش می‌شد تمامی منابع پراکنده و گاه‌ا دست‌نیافتنی کنکور در یک مجموعه به گونه‌ای جذاب و شیوا آماده می‌شد و همچنین سوالات دوره‌های قبل کنکور نیز به گونه‌ای تشریحی پاسخ داده می‌شدند، که خدش‌های بر آنها وارد نشود و خیال داوطلبان عزیز آنقدر آسوده باشد که اطلاعات مندرج در پاسخنامه‌ها را برای بهره‌گیری در آزمون خود بکار گیرند. این کار با یاری خداوند بزرگ و همکاری نخبه‌ترین دانشجویان و اساتید کشور در انتشارات ارشد هماهنگ گردید و در تمامی مقاطع تحصیلی از کاردانی به کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری در حوزه آزمون‌های سراسری - آزاد و پیام نور بسته‌های آموزشی شامل کتاب‌های بانک سوالات و کتاب‌های شرح جامع درس آماده گردید. در تهیه مجموعه‌های فوق‌الذکر از فارغ‌التحصیلان کارشناسی ارشد و دکتری که حائز رتبه‌های تک رنژی کنکور می‌باشند، استفاده کرده‌ایم، تا شما عزیزان بتوانید در راستای افزایش توان علمی خود در جهت نیل به مقصود خویش نایل آید. بدون تردید می‌توان گفت که برای اولین بار در نظام آموزشی کشور مجموعه‌ای به این سبک عرضه می‌شود که در کیفیت و کمیت بی‌نظیر بوده و تمامی نیازهای دانشجویان و داوطلبان عزیز را پوشش می‌دهد. امید است که استفاده از این مجموعه عزیزان را در جهت موفقیت در آزمون یاری رسانده باشد. در پایان لازم به ذکر است که بی‌نقصی محض از آن خداوند متعال می‌باشد، بنا براین از تمامی خوانندگان و داوطلبان عزیز خواهشمندیم نظرات سازنده خود را در مورد این کتاب به سایت انتشارات ارشد اعلام نمایند تا ما را در جهت هر چه بهتر آماده کردن این محصولات یاری رسانند.

با تشکر

ناشر

www.arshadbook.ir

پیشگفتار مولف

کودکان استثنائی به عنوان یکی از شاخه‌های پر اهمیت روانشناسی و علوم تربیتی مباحث بسیار متنوعی را شامل می‌شود به طوری که پرداختن به همه‌ی آنها به صورت مفصل و حتی بیان چکیده‌ای از مباحث و موضوعات مختلفی که در آن مطرح است در کتابی واحد دشوار است.

همان طور که می‌دانیم موضوع و هدف عمده‌ی کودکان استثنائی تفاوت‌های فردی عمده‌ی کودکان و نوجوانان در محورهای مختلف جسمی، عقلی، عاطفی و رفتاری است و در هر کدام از این مباحث مسایل تشخیصی، درمانی، سبب‌شناسی و نیز آموزشی گسترده‌ای وجود دارند.

مسئله‌ی کودکان استثنائی یا افرادی که تفاوت‌هایی با افراد عادی جامعه دارند از موضوعات بسیار قدیمی است و جوامع مختلف بشری همواره در طول تاریخ با این افراد مواجه بوده‌اند.

انگیزه‌ی اصلی تدوین اثر حاضر آمادگی دانشجویان رشته‌های مختلف علوم تربیتی و روانشناسی برای شرکت در آزمونهای کارشناسی ارشد است امیدواریم که تلاش‌های صورت گرفته در این راستا بتواند برای علاقمندان به ادامه‌ی تحصیل در کلیه رشته‌هایی که درس کودکان استثنائی جزء دروس کلیه‌ی آنها محسوب می‌شود و موثر و مفید واقع شود.

فهرست مطالب

عنوان صفحه

فصل اول: مفاهیم کلی

۹.....	کودکان استثنایی
۹.....	تفاوت های فردی و مفهوم عام استثنایی
۱۰.....	کودکان استثنایی در آمریکا و انگلستان
۱۱.....	کودکان ناتوان یا معلول از نظر آموزشی
۱۱.....	تعریف آموزش و پرورش استثنائی
۱۲.....	طبقه بندی کودکان و نوجوانان استثنایی
۱۳.....	هدف های آموزش و پرورش استثنایی

فصل دوم: آزمونهای روانی و عقب ماندهی ذهنی

۱۹.....	هوش Intelligence
۲۶.....	آزمون آی. تی. پی. اِ.....
۲۷.....	طبقه بندی کودکان و نوجوانان عقب مانده ذهنی
۳۰.....	طبقه بندی روانپزشکان
۳۲.....	طبقه بندی روانپزشکان
۴۶.....	عقب ماندگی به علت اتفاقات دوران بارداری
۴۸.....	آثار اختصاصی داروها
۵۴.....	عقب ماندگی کودک و واکنش های والدین
۵۶.....	پیشگیری و درمان عقب ماندگی ها

فصل سوم: ناشنوایی و کم شنوایی

۸۷.....	مقدمه
۸۷.....	حس شنوایی
۸۹.....	فیزیولوژی گوش
۹۰.....	انواع ناشنوایی
۹۵.....	نکات ضروری در آموزش و پرورش کودکان با آسیب های شنوایی
۹۸.....	خصوصیات رفتاری و روان شناختی

فصل چهارم: کودکان تیز هوش

تعاریف.....	۱۱۱
روش ها و معیارهای شناسایی تیز هوش ها و با استعدادها.....	۱۱۳
ویژگی های دانش آموزان تیزهوش و با استعداد.....	۱۱۶
۱- تسریع در برنامه های آموزشی.....	۱۲۳
۳- برنامه آموزشی ویژه برای گروه دانش آموزان تیزهوش (آموزش جداگانه).....	۱۲۵

فصل پنجم: نابینایان

چشم انسان.....	۱۳۵
تعریف و طبقه بندی کودکان با مشکلات بینایی.....	۱۳۷
نکات ضروری در آموزش و پرورش کودکان کم بینا و نابینا.....	۱۴۱
آموزش خط بریل.....	۱۴۳

فصل ششم: کودکان با معلولیتها و بیماریهای جسمانی

چگونگی رشد مهارتهای حرکتی.....	۱۵۷
رشد و تکامل حرکتی در دوران جنینی.....	۱۵۷
رشد و تکامل حرکتی دوران شیرخوارگی (تولد تا دوسالگی).....	۱۵۸
تعریف معلولیتها و بیماریهای جسمی.....	۱۶۰
سبب شناسی.....	۱۶۰
معلولیتهای اکتسابی.....	۱۶۰
۱- فلج مغزی.....	۱۶۱
۲- صرع.....	۱۶۳
۳- اختلال کم توجهی Attention deficit disorder.....	۱۶۴
۴- شکاف طناب نخاعی.....	۱۶۶
۵- پولیومیلیت یا بیماری ماده خاکستری نخاع.....	۱۶۷
۶- مالتیپل اسکلروز (MS).....	۱۶۷
۷- شرایط عضلانی اسکلتی.....	۱۶۷
برنامه های آموزشی کودکان معلول جسمی - حرکتی.....	۱۶۸
اختلالات گویایی.....	۱۶۹
لکنت زبان.....	۱۷۰
روشهای اصلاح و درمان لکنت زبان.....	۱۷۲
منابع و مآخذ.....	۱۸۴

فصل اول

مفاهيم کلی

عناوين اصلی

فصل اول

مفاهیم کلی

کودکان استثنایی

«کودک استثنایی قبل از هر چیز ابتدا یک کودک است و سپس کودکی است با خصوصیات و ویژگی های استثنایی نسبت به سایر کودکان» منظور از کودکان استثنایی به عنوان یک اصطلاح تخصصی تفاوت های طبیعی و جزیی میان افراد نیست زیرا کودک استثنایی کودکی است که از نظر هوشی، جسمی، روانی و اجتماعی به میزان قابل توجهی نسبت به همسالان خود متفاوت است و نمی تواند به نحو مطلوب از برنامه های آموزشی و پرورشی عادی استفاده کند و نیازمند توجه خاص و آموزش و خدمات فوق العاده می باشد. به کودکی استثنایی گفته می شود که برخلاف اکثریت افراد هم سن خود در شرایط عادی قادر به سازگاری با محیط نباشد و از نظر فکری، جسمی، عقلی، رفتاری و عاطفی با همسالان خود فرق کلی داشته و نیز احتیاج به روشهای خاص تربیتی، آموزشی و درمانی داشته باشد تا بتواند از استعداد خود نهایت استفاده را بکند

تفاوت های فردی و مفهوم عام استثنایی

با کمی دقت و تامل در خلقت انسانها در می یابیم که هیچ دو انسانی مانند یکدیگر نیستند. این تفاوت ها در ابعاد مختلف جسمی، ذهنی و رفتاری قابل مشاهده و ادراک اند. هر یک از انسانها در مفهومی عام و گسترده "استثنایی" هستند، زیرا با یکدیگر از ابعاد مختلف وجودی تفاوت دارند. اما این تفاوت ها در اکثر افراد احتمالاً چشمگیر نیست و آن گروه را اصطلاحاً گروه هنجار یا متوسط تلقی می کنند.

انواع تفاوت های فردی

الف) تفاوت های بین فردی ب) تفاوت های درون فردی

الف) تفاوت های بین فردی: دانش آموزان علاوه بر اینکه از نظر مشخصات ظاهری با هم تفاوت دارند، از نظر خصوصیات اخلاقی، هوشی و روانی نیز با یکدیگر متفاوت هستند. معلم دانا و آگاه معلمی است که با توانایی ها و نارسایی های گوناگون شاگردانش آشنا باشد و درسهایش را چنان تنظیم کند که آنان به طور گروهی یا انفرادی به فراخور توانایی ها و قابلیت های خود پیشرفت کنند.

ب) تفاوت های درون فردی: افراد علاوه بر این که از نظر توانایی ها و مهارت های گوناگون با یکدیگر تفاوت دارند، این مهارت ها و توانایی ها در خود فرد نیز به یک میزان نیست.

کودکان استثنایی در آمریکا و انگلستان

در آمریکا به تمام کودکانی که به نحوی با کودکان طبیعی و هم سن که خود از نظر فکری، جسمی، عاطفی، رفتاری و .. فرق کلی داشته باشند، استثنایی گفته می شوند. پس کودکان نابغه، تیزهوش، ناشنوا، عقب مانده و غیره همه استثنایی قلمداد می شوند.

در انگلستان اصطلاح کودکان استثنایی محدود به کودکان تیز هوش است کودکانی را که به دلایل مختلف تحت حمایت های خاص تربیتی، آموزشی و درمانی هستند "کودکان ویژه" می گویند.

کودکان ویژه ۱۱ گروه هستند

- ۱- کودکان مبتلا به بیماری قند
- ۲- کودکان مبتلا به اختلالات حرکتی
- ۳- کودکان مبتلا به اختلالات رفتاری
- ۴- کودکان مصروع
- ۵- کودکان حساس و ضعیف
- ۶- کودکان ناسازگار
- ۷- کودکان عقب مانده ی ذهنی
- ۸- کودکان نابینا
- ۹- کودکان مبتلا به ضعف بینایی
- ۱۰- کودکان ناشنوا
- ۱۱- کودکان کم شنوا

کمیته ی بهداشت کودک آمریکا این یازده گروه را در ده گروه طبقه بندی کرده است به طوری که بیماری سل و بدی تغذیه را افزوده ولی بیماری قند را حذف و کم شنوایی و ضعف بینایی را جزء اختلالات شنوایی و بینایی طبقه بندی کرده است.

چگونگی سنجش تفاوت های بین فردی و درون فردی

برای اینکه بتوانیم تفاوت های بین فردی و درون فردی را دقیق تر بسنجیم و به مفهوم واقعی "استثنایی" پی ببریم، به وسایلی برای سنجش نیاز داریم تا بدینوسیله بتوانیم آموزش و پرورش متناسب با شناخت همه جانبه ی آنان و متناسب با توانیها و رغبت هایشان ارائه دهیم.

به کودکان ویژه، کودکان معلول Handicapped نیز اطلاق می شود. معلول یا " هندی کپ " به معنی " مانع " است مانعی که در مسابقات ایجاد می کنند کودکان معلول به علت داشتن موانع و اختلالات ذهنی، حرکتی، حسی، عاطفی و .. از مسابقه ی زندگی عقب می مانند. در سنین بلوغ به جای لغت هندی کپ از لغت ناتوان (Disable) استفاده می شود.

کودکان ناتوان یا معلول از نظر آموزشی

کودک ناتوان یا معلول از نظر آموزشی کودکی است که در هر سال تحصیلی بیش از سه ماه به علت بیماری های جسمی، روانی و .. بطور دائم یا متناوب نتواند سرکلاس درس حاضر شود و در نتیجه از دروس عقب بماند و احتیاج به مدارس و آموزشهای ویژه داشته باشد.

تعریف آموزش و پرورش استثنائی

کودک استثنایی از نظر آموزشی

از نظر آموزشی کودکی استثنایی است که برای تامین حداکثر نیازهای تربیتی آموزشی او تغییراتی در شیوه های تربیتی و آموزشی خانواده و در برنامه های مدارس عادی داده شود.

امروزه از نظر آموزشی واژه ی استثنایی به کودکانی اطلاق می شود که از جهات مختلف ذهنی، جسمی، عاطفی و اجتماعی تفاوت قابل ملاحظه ای با دیگر کودکان همسال خود دارند. به نحوی که به لحاظ همین تفاوت های محسوس، قادر نیستند از برنامه های درسی عادی که اصولاً بر پایه ی ویژگیها و توانایی های مشترک اکثریت کودکان در سنین مختلف تنظیم گردیده است به طور شایسته بهره مند گردند. بنابراین تعریف واژه ای کودکان استثنایی شامل کودکان تیز هوش، عقب مانده ذهنی، نابینا و ناسازگار، معلولین جسمی و نظایر آن می گردد.

در واقع واژه ی معلول محدود تر از واژه ای استثنایی است. هر کودک معلولی استثنایی است ولی هر کودک استثنایی لزوماً معلول نیست. پس این دو واژه مترادف نیستند.

کودکان از نظر آموزشی استثنایی

- ۱- کودکان عقب مانده ذهنی یا کم هوش
- ۲- کودکان مبتلا به اختلالات خاص یادگیری
- ۳- کودکان دارای اختلالات گویایی
- ۴- کودکان سازش نیافته یا ناسازگار
- ۵- کودکان دارای نارسایی های بینایی
- ۶- کودکان دارای نارسایی های شنوایی
- ۷- کودکان دارای اختلال گویایی
- ۸- کودکان مبتلا به بیماری های مزمن
- ۹- کودکان دچار نقص عضو یا فلج مغزی
- ۱۰- کودکان تیز هوش و پر استعداد

نکات

- نکته: تعریف آموزش و پرورش استثنایی آموزش و پرورش استثنایی به جنبه هایی از تعلیم و تربیت گفته می شود که جنبه های استثنایی یعنی ویژگی ها و تفاوت های فردی در آن رعایت شده باشد.
- نکته: تاثیری که ویژگیهای ذهنی یا جسمی کودک بر جنبه های مختلف دیگر کودک بر جای می گذارد از عوامل بسیار مهمی است که می تواند نیاز به آموزش و پرورش استثنایی را موجب شود. مثل تاثیر نابینایی بر رشد سایر استعدادها .

سایر اصطلاحات

۱- کودکان نابهنجار یا غیرعادی ۲- کودکان ناسازگار

۱- **کودکان نابهنجار یا غیرعادی (Abnormal):** یکی از اصطلاحاتی که در مورد کودکان استثنایی به کار می رود اصطلاح نابهنجار است که به معنی خارج بودن فرد از هنجارهای گروه همسال مبتنی است و در عین حال که مفهوم آماری دارد بیشتر در موارد پزشکی به کار می رود و در مورد اختلالات و نابهنجاری های روانی و عصبی بیشتر به کار می رود.

۲- **کودکان ناسازگار (Maladjusted):** این اصطلاح کمی جدیدتر است و بنابر توصیه ی کنگره ی بین المللی روانپزشکی پاریس از سال ۱۹۶۰ به جای اصطلاح غیر عادی به کار رفته است. این اصطلاح به چند دلیل مورد پذیرش واقع نشده از جمله:

- ۱- کودک همواره در تحول و تغییر است و ناسازگاری های خلقی و شخصیتی و رفتاری وی ثبات و قطعیت ندارد و بسیاری از ناسازگاری های کودکان زود گذر بوده و با رشد کودک اختلالات ساده ی عصبی و رفتار از بین می رود.
- ۲- ناسازگاری ممکن است واکنشی به محیط نامناسب باشد به عبارت دیگر کودک سالم است ولی محیط نامناسب است.
- ۳- ناسازگاری ممکن است جزئی یا کلی باشد یعنی محدود به یکی از افراد خاص باشد یا کودک تنها در یک محیط خاص مثلاً خانواده یا مدرسه ناسازگار باشد. اما در محیط های دیگر رفتار عادی داشته باشد.
- ۴- ناسازگاری ممکن است ضعیف یا شدید باشد. بعبارت دیگر قابل تحمل یا غیر قابل تحمل باشد.
- ۵- اصطلاح ناسازگاری برای والدین ناراحت کننده است و موجب ناامیدی از ادامه ی درمان می شود.

طبقه بندی کودکان و نوجوانان استثنایی

طبقه بندی کودکان استثنایی به چند دلیل دشوار است

- ۱- تنوع و شیوع اختلالات رفتاری کودکان بسیار زیاد است. به عبارت دیگر هر فرد استثنایی اگر چه ممکن است تشابهاتی با افراد دیگر داشته باشد ولی دارای خصوصیات استثنایی و منحصر به فردی است که مانع طبقه بندی وی در یک گروه خاص می شود.
- ۲- یک عامل بیماری زا می تواند علایم متفاوتی در کودکان مختلف ایجاد کند و این امر طبقه بندی برحسب میل را دشوار سازد. مثلاً ضربه های وارده بر سر در بعضی، علایم حادی ایجاد می کند. در حالی که در دیگران ممکن است مشکل زیادی ایجاد نکند.
- ۳- علایم عقب ماندگی یا ناسازگاری ممکن است در افراد مختلف به واسطه ی علل متفاوت به وجود آید و این مسئله طبقه بندی براساس علایم دشوار می سازد. مثلاً نارسایی هوش ممکن است مربوط به عوامل ارثی، ضربه به سر، بیماری های عفونی، محیط تربیتی یا عاطفی مطلوب و .. باشد.

مشکلات طبقه بندی که همه ی متخصصان قبول دارند

- ۱- کودکان و نوجوانانی که به علت اختلالات هوش و فعالیتهای ذهنی از کودکان عادی متمایزند. در این گروه کودکان و نوجوانان عقب مانده ی ذهنی و تیز هوش قرار دارند. در این گروه برخی از افراد مبتلا به نارسایی رشد توان ذهنی و کمبود فعالیتهای ذهنی هستند. لذا نمی توانند در شرایط عادی با محیط خانوادگی، اجتماعی، تحصیلی، شغلی و غیره سازش نمایند و عده ای برعکس به علت داشتن هوش سرشار و فعالیتهای ذهنی عالی توسط افراد عادی درک نمی شوند و در نتیجه مسایل و مشکلاتی در سازش آنها با محیط اتفاق می افتد.

۲- کودکانی که دچار اختلالات شخصیتی و مشکلات عاطفی و اخلاقی هستند و به همین علت قادر به سازگاری با محیط خود نیستند. کودکان و نوجوانان ناسازگار یا دشوار در این دسته قرار می گیرند. این کودکان ممکن است از نظر فعالیت های عقلانی و ذهنی در حد طبیعی یا بالاتر باشند.

۳- کودکان و نوجوانان مبتلا به اختلالات و نقایص حسی - حرکتی یا اختلالات عملی رشد و اختلالات رشدی ویژه در این دسته می توان نابینایان، ناشنوایان، اختلالات گفتاری، اختلال کنترل اسفنگترها (ادرار و مدفوع) و ناتوانی های حرکتی را قرار داد.

توزیع فراوانی کودکان استثنایی

مطابق آمار تأیید شده سازمانهای بین المللی از جمله یونسکو تعداد افرادی که به دلیل تفاوت های محسوس فردی نیاز به برنامه های آموزشی خاصی دارند در هر جامعه ۱۰ تا ۱۵ درصد می باشد. جدول زیر فراوانی درصدی کودکان استثنایی و احتیاج به آموزش ویژه را نشان می دهد:

کودکان استثنایی	فراوانی درصدی
اختلال گفتاری	۳/۵
عقب ماندگی ذهنی	۲/۳
اختلال عاطفی	۲
اختلال یادگیری	۲
اختلال شنوایی	۰/۶
اختلال بینایی کوری و کری و چند معلولیتی	۰/۱
اختلال شکسته بندی، فلج	۰/۶
بیماری های ضعیف کننده	۰/۵
جمع کل	۱۱/۶

هدف های آموزش و پرورش استثنایی

هدف کلی آموزش و پرورش کودکان استثنایی همانند اهداف تربیتی مدارس عادی است که عبارت است از: رشد و شکوفایی همه جانبه استعداد های فرد و رسیدن به کمال و رستگاری. در زندگی فقط در رابطه با کودکان استثنایی این هدف ها با تاکید بر ویژگی خاصی که هر فرد دارد، مد نظر قرار می گیرد.

مهمترین اهداف عبارتند از

- ۱- رسیدن به خود آگاهی و شناخت خود
- ۲- برقرار نمودن روابط مفید و موثر با دیگران
- ۳- رسیدن به کفایت اقتصادی
- ۴- پذیرش مسئولیت اجتماعی
- ۵- پرورش کودک استثنایی در کنار کودکان عادی تا حد امکان

📖 نکته: می توان کودکی را که دارای ناتوانی های خفیف ذهنی یا جسمی است با کمک های تخصصی به تحصیل در روند عادی یا جریان اصلی که همان تحصیل در مدارس عادی است بازگرداند که این روند را عادی سازی (Mainstreamin) می نامیم.

خلاصه فصل

در آمریکا به تمام کودکانی که به نحوی با کودکان هم سن خود فرق کلی داشته باشند اعم از نابغه، تیزهوش، ناشنوا، نابینا و غیره استثنایی گفته می شود.

در انگلستان کودکان استثنایی واژه ای محدود به کودکان تیز هوش است و کودکانی که به حمایت‌های آموزشی و تربیتی و درمانی نیاز دارند "کودکان ویژه" نامیده می شوند.

از نظر آموزشی کودکی استثنایی است که برای تامین حداکثر نیازهای تربیتی و آموزشی او تغییراتی در شیوه های تربیتی و آموزشی خانواده و برنامه های مدرسه ی عادی داده شود.

آموزش و پرورش استثنایی به معنی ایجاد تغییرات و اصلاحات لازم در برنامه های عادی و برنامه ریزی متناسب با ویژگیهای فردی و اتخاذ روش ها و به کارگیری تجهیزات و وسایل مناسب جهت کمک به کودکان استثنایی است به نحوی که بتوانند به شکوفایی استعدادهای بالقوه ی خویش تا حداکثر ممکن نایل آیند.

کودکان استثنایی از سه طریق قابل طبقه بندی هستند.

- ۱- آنهایی که پس از تولد به علت اختلالات ارثی و مادرزادی بیماری آنها مشخص می شود.
- ۲- کودکانی که هنگام حاملگی و پس از تولد بیماری آنها تشخیص داده می شود.
- ۳- آنهایی که نقص یا بیماری آنها طی مراحل رشد مشخص می شود.

تست‌های آخر فصل

- ۱- بررسی‌های روانشناسان درباره تفاوت‌های فردی بیانگر این واقعیت است که : (۱۳۸۳)
- (۱) به عامل توارث توجه کنیم
(۲) محیط بیرونی را مورد مشاهده قرار دهیم
(۳) گرایش‌های فردی را بررسی کنیم
(۴) جنبه‌های محیطی و ارثی فرد را در نظر بگیریم

- ۲- بیشترین موارد کودکان استثنایی را کودکانی تشکیل می‌دهند که دارای اختلالات..... هستند. (۱۳۷۶)
- (۱) تکلمی (۲) جسمی (۳) ذهنی (۴) شنوایی

- ۳- آمینوسنتیزیس یعنی: (۱۳۷۶)
- (۱) تزریق واکسن ضد بیماری به مادران باردار
(۲) روش درمانی پیشگیری از عقب ماندگی ذهنی
(۳) روش جلوگیری از حاملگی نوزادان نارس
(۴) کشیدن مقداری از مایع اطراف جنین و مطالعه مواد شیمیایی آن

- ۴- متخصصان کودکان استثنایی معتقدند که دانش آموزان عقب مانده ذهنی در ۴ مقوله شناختی دچار مشکل هستند. این ۴ مقوله کدامند؟ (۱۳۸۱)
- (۱) حافظه، ادراک، زبان و توجه (۲) حافظه ادراک دروس، خود تنظیمی
(۳) توجه، حافظه، زبان و دروس (۴) توجه، حافظه، زبان و خود تنظیمی

- ۵- فردی که به لحاظ عملکرد فیزیکی یا رفتاری اساساً از هنجار انحراف دارد (بالاتر یا پایین تر) به خدمات آموزشی فوق العاده‌ای در تامین نیازهای فردی اش احتیاج دارد، با کدام واژه شناخته می‌شود؟ (۱۳۸۴)
- (۱) استثنایی (۲) معلول (۳) ناتوان (۴) آسیب دیده

پاسخ تست‌های آخر فصل**۱- گزینه «۴»****۲- گزینه «۱»**

اختلال گفتاری با ۳/۵ درصد بیشترین درصد کودکان استثنایی می باشد.

۳- گزینه «۴»

در این روش مقداری از مایع اطراف جنین کشیده میشود و مواد شیمیایی موجود در آن بخصوص کروموزوم های آن مورد بررسی قرار می گیرد.

۴- گزینه «۱»

حوزه ها یا مقوله های شناختی عبارتند از حافظه، ادراک، زبان و توجه و دروس از مقولات شناختی نیست.

۵- گزینه «۱»

فصل دوم

آزمونهای روانی و عقب ماندهی ذهنی

عناوین اصلی

